การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์

Application of Buddhist Principles to Enhance Youth Participation in Democratic Politics the Municipality of Surin City, in Surin Province

สุดารัตน์ ต้นทอง[1], พระปลัดสุระ ญาณธโร[2], พระครูปริยัติปัญญาโสภณ[3]
Sudarat Tonthong[1], Phrapalad Sura Yanathoro[2], Phrakrupariyatpanyasophon[3]
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย[1-3]
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand[1-3]
Email: Pimdeaw0230@gmail.com[1]

Received : August 11, 2025; **Revised :** December 11, 2025; **Accepted :** February 14, 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสานวิธีระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีวิจัยสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 373 คน จากประชากร ได้แก่ เยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี จำนวน 5,457 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง จำนวน 10 รูปหรือคน และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาประกอบบริบท นำเสนอเป็นเรียงความประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ประการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.55)

2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง (R = .679) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อปริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน

3) การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม 7 เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีแนวทางการประยุกต์ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการประชุม เยาวชนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างความสามัคคี และพัฒนาการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย 2) ด้านความพร้อมเพรียง เยาวชนจะต้องมีวินัย รู้หน้าที่ และทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการบัญญัติกฎหมาย เยาวชนต้องเคารพกติกา ยึดมั่นในหลักกฎหมาย และดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีระเบียบแบบแผน 4) ด้านเคารพผู้อาวุโส เยาวชนควรแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพ รับฟังผู้อื่น และเกิดการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในสังคมประชาธิปไตย 5) ด้านให้เกียรติสตรี ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ เคารพสิทธิผู้อื่น และสร้างบรรยากาศทางการเมืองที่สุภาพและสร้างสรรค์ 6) ด้านเคารพสถานที่ ปลูกฝังเยาวชนให้มีความเคารพในสถาบันการเมืองและปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบและจริยธรรม 7) ด้านดูแลบำรุงผู้ทรงศีล ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพผู้นำที่มีคุณธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง และมีจิตสาธารณะมากขึ้น

คำสำคัญ: การประยุกต์, การมีส่วนร่วม, เยาวชน

Abstract

This thesis has the following objectives, 1) To study the level of political participation in a democratic system among youth in the municipal area of Surin Province. 2) To examine the relationship between the Seven Principles of Non-Decline (Aparihaniyadhamma) and political participation in a democratic system among youth in the municipal area of Surin Province. 3) To propose the application of the Seven Principles of Non-Decline to enhance political participation in a democratic system among youth in the municipal area of Surin Province. This study employed a mixed-methods research approach comprising both quantitative and qualitative methods. The quantitative part involved a survey of 373 samples from a population of 5,457 youths aged between 15–25 years in the municipal area of Surin Province. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The qualitative part employed in-depth interviews with 10 key informants selected through purposive sampling. Data were analyzed using descriptive content analysis based on context and presented in essay form, supported by frequency distribution tables of the key informants to reinforce the quantitative data.

The research results were found as follows;

1. The overall level of political participation in a democratic system among youth in the municipal area of Surin Province, based on the Seven Principles of Non-Decline, was at a high level. Similarly, the level of political participation in four dimensions was also at a high level ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.55).

2. The relationship between the Seven Principles of Non-Decline and political participation in a democratic system among youth showed a moderately high positive correlation (r = .679). The hypothesis testing indicated a statistically significant positive correlation at the 0.01 level, thus the hypothesis was accepted.

3. The application of the Seven Principles of Non-Decline to enhance political participation among youth in the municipal area of Surin Province can be summarized as follows, 1) Meeting Attendance, Youth engage in continuous exchanges of ideas, fostering unity and enhancing democratic participation. 2) Concord and Discipline, Youth must exhibit discipline, understand their responsibilities, and work together systematically and efficiently. 3) Rule-Making, Youth should respect rules, adhere to laws, and participate in political activities in an orderly manner. 4) Respect for Elders, Youth should express opinions politely, listen to others, and engage constructively in democratic society. 5) Respect for Women, Promote gender equality, respect others' rights, and foster a respectful and constructive political atmosphere. 6) Respect for Institutions: Instill respect for political institutions and encourage ethical and disciplined behavior. 7) Support for the Virtuous, Encourage youth to respect moral leaders, uphold righteousness, and cultivate a sense of public-mindedness.

Keywords: Application, Political Participation, Youth

บทนำ

การปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย อำนาจสูงสุดของการปกครองเป็นของประชาชน โดยประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเอง ประชาชนย่อมมีสิทธิเสรีภาพและมีความเท่าเทียมในประเทศของตน ประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงมีการกำหนดกติกาหรือกฎระเบียบแนวทางในการปกครองประเทศ และประชาชนถือเป็นผู้มีส่วนร่วมสำคัญในการบริหารปกครองประเทศ การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยนับเป็นประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่อำนาจอธิปไตยของชาติเป็นของประชาชน ซึ่งประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย เป็น “การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” ที่ยึดหลักเสียงข้างมากเป็นหลัก และให้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ เพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (จันทนา สุทธิจารี, 2544: 410)

รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 มาตรา 78 บัญญัติไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำการบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2566: 33) ทั้งยังกำหนดให้หน่วยงานราชการต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ และกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นรูปแบบหนึ่งตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็น “การปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน” โดยรัฐมีหน้าที่และสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมไทยเข้ามามีบทบาทในการ “ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมสร้างและร่วมตัดสินใจ”ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวด 16 ว่าด้วยเรื่องการปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 (1) ได้บัญญัติเรื่องการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำ (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2566:130-131) การจะพัฒนาระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้เกิดความยั่งยืนได้นั้นต้องเริ่มต้นด้วยการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและค่านิยมประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้แก่ “เยาวชนคนรุ่นใหม่” เป็นกลุ่มคนที่มีพลังอันสำคัญที่สามารถช่วยกันเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต เยาวชนควรตระหนักในคุณค่าของตนเองที่ร่วมแรงร่วมใจ สามัคคี และเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และสติปัญญาอันชาญฉลาดในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามแก่สังคม และนำพาประเทศชาติสู่ความเจริญรุ่งเรืองที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะเยาวชนผู้ที่มีอายุระหว่าง 15–25 ปี (พระครูวินัยธร วรชัด ทะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลางสิงห์), 2565: 208) ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย ด้วยว่าเยาวชนจะเติบโตเป็นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยในวันข้างหน้าต่อไป โดยเริ่มตั้งแต่การเรียนรู้ทำความเข้าใจในหลักการและแนวคิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ถ่องแท้ และตระหนักในคุณค่าจนเกิดศรัทธารักและหวงแหนระบอบประชาธิปไตย พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย โดยมีจิตสาธารณะยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตจนเกิดพฤติกรรมในสังคม รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกด้วย (ณฐมน หมวกฉิม, 2563: 23)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จากผลการวิจัยเมื่อปี 2563 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมืองสุรินทร์ มีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ด้านการมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และมีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมของคณะ / มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับที่ยังน้อย (ภูริส ภูมิประเทศ, ตรีชฎา สุขเกษม และสารภี วรรณตรง, 2563: 124-125) และผลสำรวจความคิดเห็นประชาชน จากการลงพื้นที่พบปะรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน โดยเน้นกลุ่มเยาวชนและผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ มีผลสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนทั้งในประเด็นที่ต้องการให้หน่วยงานราชการส่งเสริมพื้นที่สร้างสรรค์ให้เกิดในพื้นที่ชุมชนและตำบลมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมการศึกษาสำหรับผู้ที่บกพร่องทางการได้ยิน โดยเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับครู เพิ่มช่องทางการหางานทำดำรงชีพสำหรับผู้บกพร่อง รวมถึงปัญหาความหลากหลายทางเพศ และเรื่องของกฎหมายที่เท่าเทียมทางสังคม เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าในประเด็นเรื่อง“การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์” ควรที่จะทำการศึกษาและนำข้อมูลองค์ความรู้มาปรับประยุกต์ใช้ โดยนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ ได้แก่ หลักอปริหานิยธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับผู้ที่ต้องการความเจริญแก่องค์กรที่ตนเองปกครอง ให้เกิดประโยชน์ต่อเยาวชน รวมถึงผู้บริหารและบุคลากรในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์

3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์

การประยุกต์ เป็นการนำเอาความรู้ในวิทยาการต่าง ๆ เข้ามาปรับใช้ให้เกิดเป็นประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้ยังรวมถึงความสามารถทางสมองในการคิดใคร่ครวญที่จะนำวิชาความรู้หรือวัตถุสิ่งของ มาปรับใช้ให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับบริบทแวดล้อมในขณะนั้น โดยการประยุกต์ เป็น“การปรับใช้” มิใช่ "การลอกเลียน" หมายความว่า การประยุกต์ เป็นการนำ ภาคทฤษฎี สู่การปฏิบัติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 251)

สมชาติ โตรักษา (2558) ได้กล่าวถึง การประยุกต์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มักมีการประยุกต์ทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อนำไปในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

นิติวัฒน์ บุญรักษา (2567) ได้กล่าวถึง การนำความรู้มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ และการนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสภาวะที่เฉพาะเจาะจงบางสิ่งที่นำมานั้น จึงอาจเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความรู้ที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำมาใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ

การประยุกต์ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วเช่น การใช้เครื่องมือหรือซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ในการปรับเปลี่ยนแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีตามที่จุดประสงค์ต้องการและยังช่วยจัดการข้อมูลในองค์กร หรือการนำเทคนิคการจัดการเวลาไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานส่วนบุคคลการประยุกต์ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้เดิมมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทักษะการประยุกต์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองและก้าวทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป (วิไลวรรณ อิศรเดช และพระมหาประกาศิต ฐิติปสิทธิกร, 2563)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

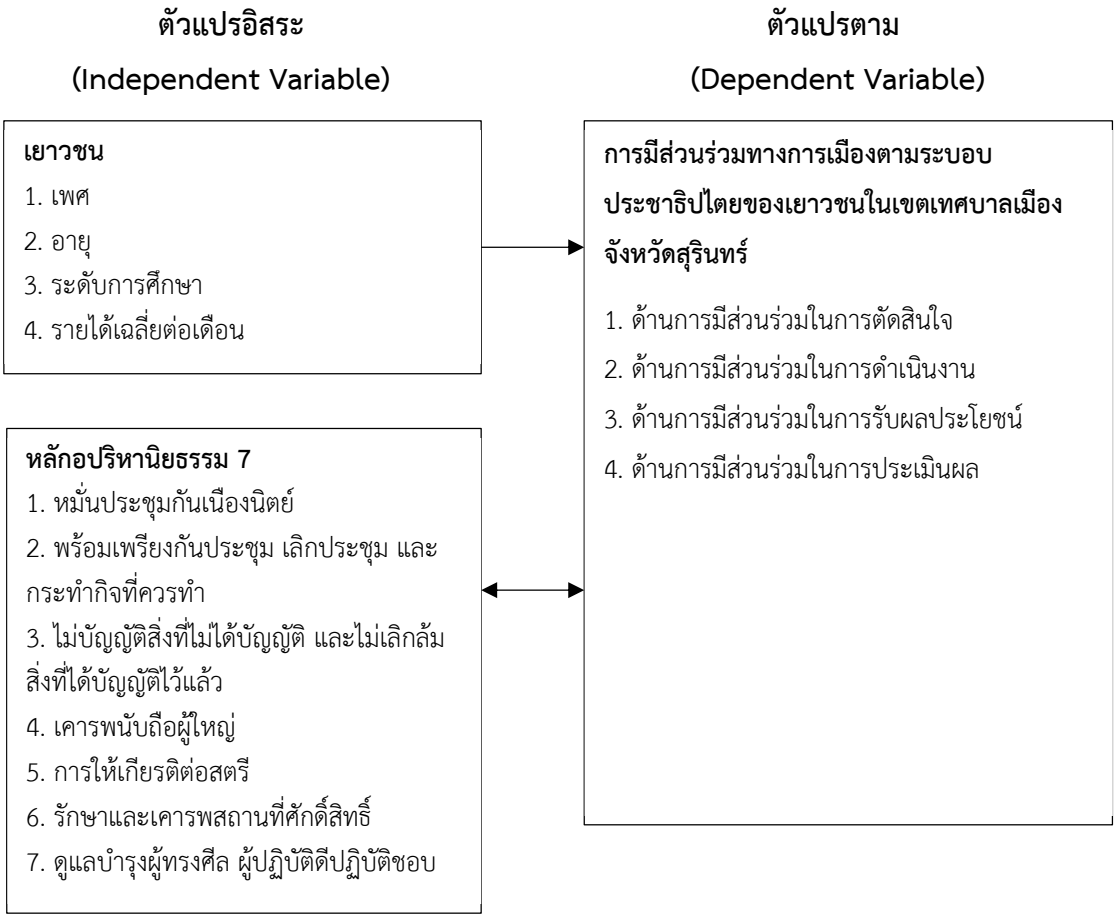
ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด (2558) ได้กล่าวถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้น จักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วม ทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

Cohen & Uphoff (1980) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกของชุมชนได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2) การมีส่วนร่วมในการพัฒนารวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์” กรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1.1 ประชากร

ประชากร (Population) ได้แก่ เยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี จำนวน 5,457 คน เป็นจำนวน 373 คน ซึ่งเป็นเยาวชนบางกลุ่มที่ไม่ได้เรียน เยาวชนที่กำลังทำงาน และเป็นนักเรียนนักศึกษา

1.2 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบุคลากรของเทศบาลเมืองสุรินทร์ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองของเยาวชน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 รูปหรือคน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองสุรินทร์ 2 คน 2) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางด้านพระพุทธศาสนา 1 รูป 3) นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 1 รูป 4) กลุ่มตัวแทนผู้นำชุมชน 3 คน 5) กลุ่มตัวแทนเยาวชน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์” ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ (Check List) จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักอปริหานิยธรรม 7 เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2) ด้านพร้อมเพรียงกันประชุมเลิกประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ 3) ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติ และไม่เลิกล้มสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว 4) ด้านเคารพนับถือผู้ใหญ่ 5) ด้านการให้เกียรติต่อสตรี 6) ด้านการรักษาและเคารพสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ 7) ด้านการดูแลบำรุงผู้ทรงศีล ผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ รวม 21 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมการประเมินผล รวม 20 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.932 ถือว่าใช้ได้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1) ขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์สุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากเยาวชนอายุระหว่าง 15 - 25 ปี

2) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 373 ฉบับ แจกเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาถอดความเป็นลายลักษณ์อักษร จัดหมวดหมู่และคัดเลือกเฉพาะประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นจึงวิเคราะห์เนื้อหาคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม

(n = 373)

หลักอปริหานิยธรรม 7	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์	3.66	0.87	มาก
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม และกระทำกิจที่ควรทำ	4.14	0.75	มาก
3. ด้านการไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติ และไม่เลิกล้มสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว	4.17	0.68	มาก
4. ด้านการเคารพนับถือผู้ใหญ่	4.23	0.69	มาก
5. ด้านการให้เกียรติต่อสตรี	4.26	0.72	มาก
6. ด้านการเคารพสถานที่ปฏิบัติงาน	4.18	0.71	มาก
7. ด้านการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่	4.11	0.75	มาก
รวม	**4.11**	**0.55**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ตามหลักอปริหานิยธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{\mathbf{X}}$= 4.11, S.D. = 0.55)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม

(n = 373)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน	ตัวแปรตาม			
ตัวแปรอิสระ		ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
หลักอปริหานิยธรรม 7	**.679****	.667**	.678**	.538**	.457**
1. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์	**.519****	.421**	.411**	.509**	.435**
2. พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม และกระทำกิจที่ควรทำ	**.522****	.517**	.537**	.396**	.351**
3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติ และไม่เลิกล้มสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว	**.503****	.484**	.538**	.396**	.320**
4. เคารพนับถือผู้ใหญ่	**.491****	.493**	.495**	.358**	.347**
5. การให้เกียรติต่อสตรี	**.451****	.478**	.504**	.334**	.244**
6. รักษาและเคารพสถานที่ศักดิ์สิทธิ์	**.540****	.525**	.557**	.429**	.351**
7. ดูแลบำรุงผู้ทรงศีล ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ	**.526****	.588**	.531**	.371**	.325**

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักอปริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เยาวชนส่วนใหญ่มีความตื่นตัวและสนใจต่อประเด็นสาธารณะ กล้าแสดงความคิดเห็น และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่

สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยที่เน้นการรับฟังเสียงของประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่เป็นพลังสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมในอนาคต การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของเยาวชนยังสะท้อนถึงการเคารพความคิดเห็นผู้อื่น การใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และการเปิดใจรับฟังข้อเสนอจากหลากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมกลุ่ม ผู้ใหญ่ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ยังมีการฝึกฝนทักษะการอภิปราย การวางแผน และการกลั่นกรองข้อมูลก่อนตัดสินใจ ซึ่งช่วยพัฒนาภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อสังคมของเยาวชนได้เป็นอย่างดี

ด้านที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เยาวชนมีความกระตือรือร้นในการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และองค์กรท้องถิ่น โดยทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อย่างมีระเบียบ เคารพบทบาทหน้าที่ของกันและกัน และแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถือเป็นการฝึกฝนทักษะการทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ และการสื่อสารในสถานการณ์จริง เยาวชนยังมีบทบาทในการสะท้อนปัญหาในพื้นที่ ติดตามผล และช่วยขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนไม่ได้เป็นเพียง “ผู้รับ” แต่เป็น “ผู้ร่วมสร้าง” การเปลี่ยนแปลงในสังคมภายใต้กรอบของประชาธิปไตยที่ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม

ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เยาวชนในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์มีความเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิในการรับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม โดยเน้นการรับผลประโยชน์ที่เป็นธรรมและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เยาวชนแสดงความรับผิดชอบในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรหรือผลลัพธ์ที่ได้รับอย่างรู้คุณค่า เช่น การได้รับทุนการศึกษา การเข้าร่วมอบรม หรือการได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้น และไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือผิดจริยธรรม

ด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เยาวชนในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์มีการมีส่วนร่วมในกระบวนการ ประเมินผล ทั้งในระดับกิจกรรม โครงการ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและการเมืองท้องถิ่นอย่างมีสติและรับผิดชอบ เยาวชนแสดงความเต็มใจในการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และตรงไปตรงมา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในอนาคต โดยมุ่งเน้นการสะท้อนความจริงและข้อเท็จจริงอย่างเปิดเผย ไม่ปกปิดหรือบิดเบือนข้อมูล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ ตามหลักอปริหานิยธรรม 7 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เฉลิมพล หมอยาดี** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร: ภายใต้กระบวนการดำเนินตามแผนพัฒนาท้องถิ่น” พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินของเทศบาลตำบลคำเตย อำเภอไทยไทยเจริญจังหวัดยโสธร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน (เฉลิมผล หมอยาดี, 2566) และได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุทธิพงษ์ กุลศิริ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมือง ของเยาวชนในเขตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” พบว่า ระดับจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมืองของเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (สุทธิพงษ์ กุลศิริ, 2567) และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รวิภัทร ประภานัน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมเชิงพุทธของผู้ประนีประนอมศาลอาญา” พบว่า สภาพทั่วไปในการส่งเสริมจริยธรรรมเชิงพุทธของผู้ประนีประนอม พบว่าผู้ประนีประนอมมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมเชิงพุทธของผู้ประนีประนอมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุก ๆ ด้าน (รวิภัทร ประภานัน, 2565)

2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกัยงานวิจัยของ **จำรัส บุดดาพงษ์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่มีต่อการครองตนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร” พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่มีต่อการครองตนของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน คือ (1) ด้านความซื่อสัตย์ (2) ด้านความอ่อนน้อมถ่อมตน (3) ด้านความอดทน อดกลั้น(4) ด้านความเอื้อเฟื้อ เสียสละ (5) ด้านความกตัญญู กตเวที พบว่า หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่มีต่อการครองตนของนักศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับมาก (จำรัส บุดดาพงษ์, 2563: 6-7) และได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาอภิวัชร์ อภิวชุชโร** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการเสริมสร้างกาวะผู้นำทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี” พบว่า ภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่นในวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 (พระมหาอภิวัชร์ อภิวชุชโร, 2567)

3) การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า การประชุมและทำกิจกรรมร่วมกันช่วยให้เยาวชนฝึกประชาธิปไตย วินัย รับผิดชอบ เคารพกฎกติกา ผู้ใหญ่ สตรี และองค์กรภาครัฐ พร้อมปลูกฝังจิตอาสาและความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการบริหารบ้านเมืองอย่างเป็นระบบและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกันงานวิจัยของ **พรชัย สารสุวรรณ์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดอุทัยธานี” พบว่า วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดอุทัยธานี ครอบคลุมการศรัทธาในประชาธิปไตย เคารพผู้นำและกติกา ร่วมกิจกรรมการเมือง มีสำนึกพลเมือง ไว้วางใจนักการเมือง วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ และไม่ยึดแนวคิดเผด็จการ (พรชัย สารสุวรรณ์, 2567) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาธนากร ฐิตธมฺโม (ทองสวัสดิ์)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมนักการเมืองท้องถิ่นใน

อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ” พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโครงการรักษาศีล 5 ครอบคลุม 4 ด้าน คือ การตัดสินใจ ร่วมวางแผนและแสดงความคิดเห็นระหว่างบ้าน วัด ราชการ โรงเรียน และภาคเอกชน การดำเนินงาน ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ จัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ และยกย่องคนดี การรับผลประโยชน์ ผู้ร่วมกิจกรรมมีความสุจริตทางกาย วาจา ใจ มีความสุข สามัคคี เมตตา และลดปัญหาสังคม การประเมินผล ร่วมติดตามและประเมินความก้าวหน้าในการรักษาศีล 5 (พระมหาธนากร ฐิตธมฺโม (ทองสวัสดิ์), 2565) ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุวัฒน์สันต์ จันทร์ตาธรรม** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านนโยบายสาธารณะเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมระดับท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า การหมั่นประชุมและทำกิจกรรมร่วมกันช่วยให้เยาวชนฝึกประชาธิปไตยในทางปฏิบัติ มีวินัย รับผิดชอบ เคารพกฎกติกา เคารพผู้ใหญ่และสตรี เห็นคุณค่าขององค์กรและภาครัฐ พร้อมทั้งมีจิตอาสาและความร่วมมือในการสนับสนุนการบริหารบ้านเมืองอย่างเป็นระบบและเท่าเทียม (สุวัฒน์สันต์ จันทร์ตาธรรม, 2565)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เทศบาลเมืองสุรินทร์ ควรจัดให้มีเวทีประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออก และสนับสนุนการตั้งสภาเด็กและเยาวชนหรือกลุ่มผู้นำเยาวชนในพื้นที่ เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารกับหน่วยงานรัฐ

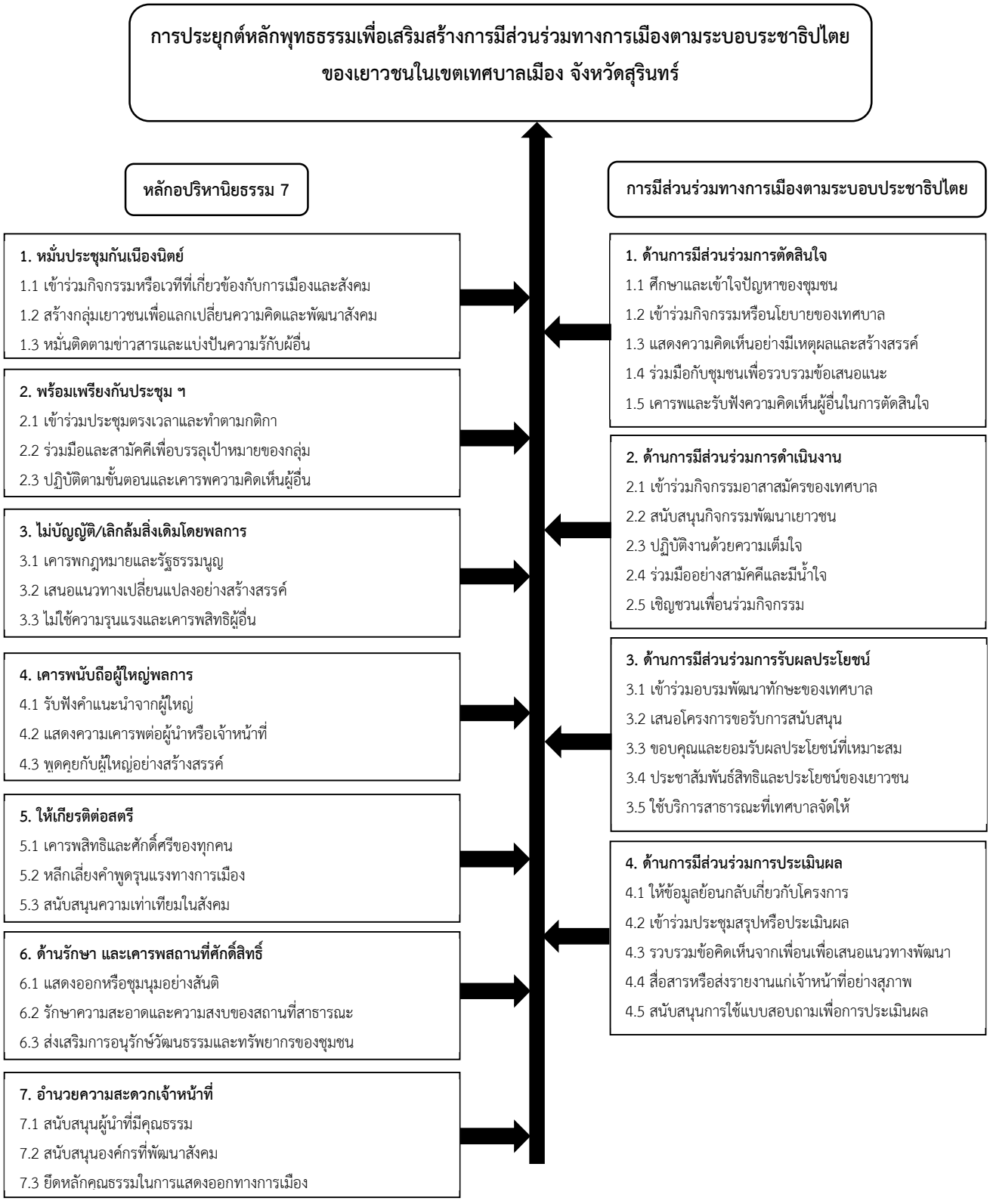
1.2 เทศบาลเมืองสุรินทร์ หรือผู้นำชุมชน ควรออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและประชาธิปไตย เช่น ค่ายธรรมะเพื่อประชาธิปไตย เวทีเสวนาระหว่างรุ่น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์”

2.2 ควรศึกษา “การบูรณาการหลักอปริหานิยธรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของเยาวชน”

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้วิจัย : สุดารัตน์ ต้นทอง

เยาวชนในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสุรินทร์มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองและกิจกรรมสาธารณะอย่างตื่นตัว ครอบคลุมตั้งแต่การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ ไปจนถึงการประเมินผล โดยมีทัศนคติที่เคารพผู้อื่น ใช้เหตุผล รับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำงานร่วมกับทุกฝ่ายอย่างมีระเบียบ และยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

จันทนา สุทธิจารี. (2544). *การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ วี.เจ พริ้นติ้ง.

จำรัส บุดดาพงษ์. (2563). การประยุกต์ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่มีต่อการครองตนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร. *วารสารพุทธมัคค์*, 5(2), 6-7.

เฉลิมพล หมอยาดี. (2566). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล คำเตยอำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร: ภายใต้กระบวนการดำเนินตามแผนพัฒนาท้องถิ่น*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ณฐมน หมวกฉิม. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 2(3), 23.

นิติวัฒน์ บุญรักษา. (2561). *ความหมายการประยุกต์*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2567, จาก https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2561/127044/Boonraksa%20Nitiwat.pdf.

พรชัย สารสุวรรณ์. (2567). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดอุทัยธานี. *วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ*, 7(5).

พระครูวินัยธร วรชัด ทะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลางสิงห์). (2565). การวางรากฐานแก่เยาวชนไทยแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน. *วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม*, 9(2), 208.

พระมหาธนากร ฐิตธมฺโม (ทองสวัสดิ์). (2565). *การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาอภิวัชร์ อภิวชฺโร. (2567). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*. 6(2).

ภูริส ภูมิประเทศ ตรีชฎา สุขเกษม และสารภี วรรณตรง. (2562). *แนวทางการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดสุรินทร์*. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

รวิภัทร ประภานัน. (2565). *รูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมเชิงพุทธของผู้ประนีประนอมศาลอาญา*. ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

วิไลวรรณ อิศรเดช และพระมหาประกาศิต ฐิติปสิทธิกร. (2563). การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(4).

ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด. (2558). *การบริหารจัดการท้องถิ่น: แนวทางการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชาติ โตรักษา. (2558). *การประยุกต์หลักการบริหารเพื่อการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิตล.

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2566). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2564)*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

สุทธิพงษ์ กุลศิริ. (2567). การเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อจริยธรรมทางการเมือง ของเยาวชนในเขตตลิ่งชัน กรุงเททมหานคร. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 7(7).

Cohen, John M., and Norman T. Uphoff. (1980). Participation's Place in Rural Development, Seeking Clarity Through Specificity. *World Development*, 8(3).